

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny
„Edukacja dla bezpieczeństwa” klasa 8

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Bogusławy Breitkopf, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku „Edukacja dla bezpieczeństwa” w klasie 8 wyd. WSiP. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Nr i temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
	Uczeń potrafi:				
Dział 1. Bezpieczeństwo i pierwsza pomoc					
1. Istota udzielania pierwszej pomocy	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić zasady zachowania się ratujących (świadków zdarzenia) w miejscu wypadku. 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić znaczenie udzielania pierwszej pomocy; • omówić zasady zabezpieczenia miejsca wypadku. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie podejmowania działań z zakresu udzielania pierwszej pomocy przez świadka zdarzenia; • podać przykłady zagrożeń w środowisku domowym, ulicznym, wodnym, w przestrzeniach podziemnych, w lasach. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić rolę świadka zdarzenia w pierwszej pomocy; • ocenić zachowanie się świadków zdarzenia (ratujących) na miejscu wypadku.
2. Łańcuch ratunkowy – nie masz prawa go zerwać	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać osobę w stanie zagrożenia życia; • unikać narażania własnego zdrowia na niebezpieczeństwo; • ocenić własne możliwości; • wezwać odpowiednią pomoc. 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić zasady postępowania bezpiecznego dla ratownika; • wyjaśnić zasady postępowania w rejonie wypadku; 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać stopień zagrożenia osoby poszkodowanej; • podać przykład aplikacji na telefon komórkowy wspierającej udzielanie pierwszej pomocy; • wskazać sposoby zabezpieczenia się przed zakażeniem w kontakcie z krwią i płynami ustrojowymi, stosowania uniwersalnych środków ochrony osobistej. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcie „stan zagrożenia życia”; • rozpoznać potencjalne źródła zagrożeń w kontakcie z poszkodowanym. 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić, że prawidłowe wezwanie pomocy może mieć istotne znaczenie dla ratowania życia poszkodowanych; • scharakteryzować poszczególne ogniwa łańcucha ratunkowego; • wskazać przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu

					zdrowia lub zagrożenia życia.
3. Ocena stanu poszkodowanych	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić przytomność poszkodowanego; • ocenić czynność oddychania u osoby nieprzytomnej (trzema zmysłami, przez okres do 10 sekund); • udrożnić drogi oddechowe rękoczynem czoło-żuchwa; • systematycznie ponawiać ocenę oddychania u osoby nieprzytomnej; • wezwać odpowiednią pomoc. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać u osoby stan zagrożenia życia; • wyjaśnić mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej; • postępować według poznanego schematu ratunkowego. 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić zasady postępowania bezpiecznego dla ratownika; • odwrócić na plecy poszkodowanego leżącego na brzuchu, gdy zachodzi taka konieczność; • rozpoznać stopień zagrożenia osoby poszkodowanej. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić objawy utraty przytomności; • wyjaśnić zasady bezpiecznego postępowania w rejonie wypadku; • podać przykłady zagrożeń w środowisku domowym, ulicznym, wodnym, w przestrzeniach podziemnych, w lasach. 	<ul style="list-style-type: none"> • dowieść konieczności udzielania pierwszej pomocy w przypadku zaburzeń czynności życiowych poszkodowanego; • wyjaśnić rolę układu nerwowego, układu krwionośnego i układu oddechowego w utrzymywaniu podstawowych funkcji życiowych.
4. Postępowanie podczas utraty przytomności i zasłabnięć	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić przytomność poszkodowanego; • udrożnić drogi oddechowe rękoczynem czoło-żuchwa; • ocenić czynność oddychania u osoby nieprzytomnej (trzema zmysłami, przez okres do 10 sekund); • systematycznie ponawiać ocenę oddychania u osoby nieprzytomnej; • ułożyć osobę nieprzytomną w pozycji bezpiecznej; • wezwać odpowiednią pomoc. 	<ul style="list-style-type: none"> • postępować według poznanego schematu ratunkowego; • udzielić pomocy osobie omdlałej; • wymienić zagrożenia dla osoby nieprzytomnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej; • omówić zasady postępowania bezpiecznego dla ratownika. 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazać związek między utratą przytomności a zagrożeniem życia; • wymienić przyczyny i objawy nagłych zasłabnięć i utraty przytomności. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić rolę układu nerwowego, układu krwionośnego i układu oddechowego w utrzymywaniu podstawowych funkcji życiowych; • omówić zasady postępowania z osobą nieprzytomną.
5. Pierwsza pomoc w zaburzeniach oddychania i krążenia	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać czynności życiowe poszkodowanego lub ich brak; • postępować według poznanego schematu ratowniczego; • wykonać 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonać na manekinie uciski klatki piersiowej i oddech zastępczy, samodzielnie i we współpracy z drugą osobą 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić najczęstsze przyczyny zaburzeń czynności życiowych poszkodowanego; • omówić uniwersalny algorytm w nagłym zatrzymaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać zastosowanie automatycznego defibrylatora zewnętrznego (AED); • wykazać wpływ zastosowania AED na zwiększenie 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić konieczność udzielania pierwszej pomocy w przypadku zaburzeń czynności życiowych poszkodowanego;

	na manekinie uciski klatki piersiowej; • wezwać odpowiednią pomoc.		krążenia; • wyjaśnić pojęcie „nagle zatrzymanie krążenia”.	skuteczności akcji resuscytacyjnej; • wymienić oznaki nagłego zatrzymania krążenia.	• wymienić warunki i czynniki zapewniające resuscytację wysokiej jakości.
6. Ciała obce w organizmie	• wykonać na manekinie rękoczynny ratunkowy w przypadku zadławienia; • wezwać odpowiednią pomoc.	• zastosować poznany schemat ratunkowy; • wymienić przykłady działań zapobiegających zadławieniu u małych dzieci.	• wyjaśnić pojęcie i mechanizm zadławienia; • postępować według poznanego schematu ratunkowego.	• omówić schemat postępowania w przypadku zadławienia.	• uzasadnić konieczność udzielania pierwszej pomocy w przypadku zakrzepienia lub zadławienia.
7. Pierwsza pomoc w zranieniach, skaleczeniach i ranach	• wymienić środki stanowiące wyposażenie apteczki pierwszej pomocy; • wyjaśnić zastosowanie poszczególnych materiałów opatrunkowych; • wykonać opatrunek osłaniający na ranę w obrębie kończyny; • posługiwać się chustą trójkątną podczas opatrywania ran i unieruchamiania kończyn; • bezpiecznie zdjąć rękawiczki ochronne; • wezwać odpowiednią pomoc.	• wymienić przedmioty, jakie powinny znaleźć się w apteczce domowej; • opatrzyć rany kończyn chustą trójkątną; • zastosować podstawowe zasady opatrywania ran; • zastosować właściwe opatrunki w zależności od rodzaju urazu i umiejscowienia rany.	• wymienić przedmioty, jakie powinny się znaleźć w apteczce przygotowanej na wyprawę turystyczną; • omówić zasady pierwszej pomocy w urazach kończyn; • wymienić przedmioty, jakie powinny się znaleźć w apteczce samochodowej; • wykonać opatrunek osłaniający na ranę głowy, szyi, twarzy, klatki piersiowej i jamy brzusznej.	• wyjaśnić pojęcie rany; • wskazać zależność między sposobem opatrzenia rany, a jej gojeniem się; • zaplanować wyposażenie apteczki dla kilkusobowej grupy na wyprawę turystyczną w zależności od pory roku.	• uzasadnić konieczność opatrywania ran; • rozpoznać stopień zagrożenia osoby poszkodowanej i wyjaśnić zasady bezpiecznego postępowania w rejonie wypadku.
8. Tamowanie krwotoków	• wykonać opatrunek uciskowy; • zatamować krwotok za pomocą opatrunku; • wezwać odpowiednią pomoc; • bezpiecznie zdjąć rękawiczki ochronne.	• wyjaśnić, jak rozpoznać krwotok zewnętrzny; • opisać opatrunek uciskowy.	• ułożyć poszkodowanego w odpowiedniej pozycji, w zależności od umiejscowienia urazu.	• wyjaśnić pojęcia: „rana”, „krwotok”; • wyjaśnić, dlaczego silny krwotok zagraża życiu.	• wyjaśnić zagrożenie związane z silnym krwotokiem; • rozpoznać stopień zagrożenia osoby poszkodowanej i wyjaśnić zasady bezpiecznego postępowania w rejonie wypadku.

9. Urazy kości i uszkodzenia stawów	<ul style="list-style-type: none"> • zastosować unieruchomienie obłożeniowe; • wezwać odpowiednią pomoc. 	<ul style="list-style-type: none"> • stosować zasady unieruchamiania doraźnego kości i stawów. 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać podręczne środki do unieruchomienia urazu. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcie „złamanie”; • wymienić przyczyny urazów kostno-stawowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić przykłady zapobiegania urazom w sporcie, w domu, w pracy
10. Wpływ wysokiej temperatury na organizm człowieka	<ul style="list-style-type: none"> • zademonstrować metodę chłodzenia w przypadku oparzenia kończyny; • wezwać odpowiednią pomoc. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy w oparzeniach; • wymienić przykłady zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci. 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować stopnie oparzeń termicznych; • omówić zasady postępowania w przypadku oparzenia termicznego. 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić skutki działania wysokiej temperatury na organizm człowieka; • wyjaśnić pojęcie „oparzenie”. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas lekcji.
11. Wpływ niskiej temperatury na organizm człowieka	<ul style="list-style-type: none"> • udzielić pomocy w przypadku odmrożenia miejscowego; • wezwać odpowiednią pomoc. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy w odmrożeniach. 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić zasady postępowania w przypadku odmrożenia miejscowego; • wyjaśnić pojęcia: „odmrożenie”, „wychłodzenie”. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas lekcji. 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować stopnie odmrożeń; • omówić skutki działania niskiej temperatury na organizm człowieka.
12. Postępowanie w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać stan poszkodowanego, sprawdzić czynności życiowe; • wymienić zagrożenia dla osoby nieprzytomnej; • wezwać odpowiednią pomoc. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać u osoby stan zagrożenia życia; • przedstawić metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas lekcji. 	<ul style="list-style-type: none"> • udzielić pomocy osobie porażonej prądem; • omówić zasady postępowania w zależności od sytuacji urazowej. 	<ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady zagrożeń w środowisku domowym, ulicznym, wodnym, w przestrzeniach podziemnych, w lasach; • wyjaśnić, jak należy udzielać pomocy podczas kąpieli, załamania lodu, porażenia prądem. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać stopień zagrożenia osoby poszkodowanej i wyjaśnić zasady bezpiecznego postępowania w rejonie wypadku.
Dział 2. Edukacja zdrowotna					
13. Zdrowie i czynniki je warunkujące	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić zachowania, które sprzyjają zdrowiu (prozdrowotne) oraz zagrażają zdrowiu, a także wskazać te, które szczególnie często występują wśród 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić własne zachowania związane ze zdrowiem. 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnić czynniki środowiskowe i społeczne (korzystne i szkodliwe), na które człowiek może mieć wpływ, od takich, na które nie może mieć 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić krótkoterminowe i długoterminowe skutki zachowań sprzyjających (prozdrowotnych) i zagrażających zdrowiu; • wyjaśnić 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić rzetelne źródła informacji o zdrowiu, chorobach, świadczeniach i usługach zdrowotnych.

	nastolatków.		wpływu; • wyjaśnić wpływ stresu na zdrowie.	zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym i społecznym.	
14. Komunikacja interpersonalna	• dobrać i zademonstrować umiejętności komunikacji interpersonalnej istotne dla zdrowia i bezpieczeństwa (odmowa).	• dobrać i zademonstrować umiejętności komunikacji interpersonalnej istotne dla zdrowia i bezpieczeństwa (odmowa, zachowania asertywne, negocjowanie).	• ustalić indywidualny plan działania uwzględniający rozwój umiejętności komunikacji interpersonalnej.	• ustalić, co sam może zrobić, aby stworzyć warunki środowiskowe i społeczne, które są korzystne dla zdrowia, a także służące rozwojowi komunikacji interpersonalnej.	• zaplanować rozwój umiejętności komunikacji interpersonalnej, uwzględniającej zachowania asertywne oraz negocjacje.

Dział 3. Bezpieczeństwo państwa

15. Bezpieczne państwo	• wymienić składniki bezpieczeństwa państwa.	• wyjaśnić, co rozumie przez pojęcie „bezpieczne państwo”	• wymienić i scharakteryzować podstawowe pojęcia związane z bezpieczeństwem państwa.	• określić istotę problemu bezpieczeństwa.	• podjąć dyskusję na temat bezpieczeństwa państwa.
16. Polska a bezpieczeństwo międzynarodowe	• orientować się w geopolitycznych uwarunkowaniach bezpieczeństwa, wynikających z położenia Polski.	• wymienić czynniki mające wpływ na bezpieczeństwo Polski.	• wymienić organizacje międzynarodowe i przedstawić ich rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski.	• omówić filary współczesnego bezpieczeństwa Polski.	• omówić rolę organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski.

Dział 4. Działania w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń

17. Ostrzeżenie i alarmowanie ludności o zagrożeniach	• rozróżnić poszczególne sygnały alarmowe i środki alarmowe; • omówić zasady właściwego zachowania się w razie uruchomienia sygnałów alarmowych; • zachować się po ogłoszeniu alarmu w szkole.	• omówić sposób zachowania się uczniów po usłyszeniu sygnału alarmu; • wskazać drogi ewakuacji w szkole.	• omówić rodzaje alarmów; • wymienić zasady ostrzeżenia ludności o zagrożeniach; • wyjaśnić zasady zachowania się ludności po usłyszeniu sygnału alarmowego.	• omówić rolę różnych służb i innych podmiotów; • uzasadnić znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb i innych podmiotów; • omówić rodzaje alarmów.	• uzasadnić znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb i innych podmiotów; • uzasadnić przydatność znajomości sygnałów alarmowych.
18. Zagrożenia powodziowe	• wymienić przykłady zagrożeń związanych z wystąpieniem powodzi; • podać zasady	• omówić znaczenie kolorów stosowanych w ratownictwie powodziowym.	• omówić rolę różnych służb i innych podmiotów w sytuacji wystąpienia powodzi.	• uzasadnić znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb ratowniczych.	• wyjaśnić, dlaczego na terenach powodziowych należy przeciwdziałać

	postępowania w razie zagrożenia powodzią.				panice.
19. Zagrożenia pożarowe	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować zagrożenia pożarowe w domu, szkole i najbliższej okolicy; • rozpoznać i prawidłowo zareagować na sygnał alarmu o pożarze w szkole. 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić zasady zachowania się podczas pożarów; • omówić rolę różnych służb i innych podmiotów w sytuacji zagrożenia cywilizacyjnych; • uzasadnić znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb ratunkowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w szkole miejsca szczególnie zagrożone wystąpieniem pożaru i uzasadnić swój wybór. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić najczęstsze przyczyny powstawania pożarów; • uzasadnić celowość przestrzegania zasad ochrony przeciwpożarowej. 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić potrzebę przeciwdziałania panice; • planować postępowanie uczniów po usłyszeniu sygnału o pożarze.
20. Zagrożenia związane z działalnością człowieka	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić przykłady nadzwyczajnych zagrożeń wywołanych przez człowieka. 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb ratunkowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić zasady zachowania się podczas wypadków i katastrof komunikacyjnych, technicznych i innych. 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać rodzaje zagrożeń związanych z działalnością człowieka; • omówić rolę różnych służb i innych podmiotów w sytuacji zagrożeń cywilizacyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić potrzebę przeciwdziałania panice.
21. Zagrożenia wywołane substancjami toksycznymi	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić przykłady zagrożeń środowiskowych; • opisać pożądane zachowania ludności w sytuacji zagrożeń chemicznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać zasady postępowania w razie uwolnienia niebezpiecznych środków chemicznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić rolę różnych służb i innych podmiotów w sytuacji zagrożenia substancjami toksycznymi. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić przykłady nadzwyczajnych zagrożeń wywołanych przez człowieka; • zaplanować kolejność działań domowników w sytuacji zagrożenia chlorem gazowym. 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń różnych służb i innych podmiotów; • opisać miejsca eksponowania znaków substancji toksycznych.
22. Ewakuacja z terenu zagrożonego	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić przykłady zagrożeń środowiskowych mogących być przyczyną ewakuacji. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić obowiązki ludności w sytuacjach wymagających ewakuacji. 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb i innych podmiotów w sytuacji zagrożenia. 	<ul style="list-style-type: none"> • zaplanować ewakuację rodziny na wypadek klęski żywiołowej; • uzasadnić potrzebę przeciwdziałania panice. 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić rolę różnych służb i innych podmiotów w czasie prowadzenia ewakuacji z terenu zagrożonego.
23. Zagrożenia terrorystyczne	<ul style="list-style-type: none"> • omówić zasady postępowania w sytuacji wystąpienia 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić zasady zachowania się ludności 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić rolę różnych służb i innych podmiotów w sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić potrzebę przeciwdziałania panice. 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić znaczenie bezwzględnego stosowania się

	zdarzenia terrorystycznego.	w sytuacji pojawienia się grupy antyterrorystycznej.	wystąpienia zdarzenia terrorystycznego.		do zaleceń służb biorących udział w zdarzeniu antyterrorystycznym.
--	-----------------------------	--	---	--	--

Opracowała: Bogusława Breitkopf